

YARGITAY KARARLARI

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA
YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2024/8873
Karar No : 2024/9570

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Gölbaşı (Ankara) Aile Mahkemesi
TARİHİ : 25.10.2023
SAYISI : 2023/459 E., 2023/144 K.
DAVACI : Esra Fatoş Ertan
DAVALI : Hakan Tokaç
DAVA TARİHİ : 07.04.2022
DAVA TÜRÜ : İtirazın İptali
TEMYİZ EDEN : Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Taraflar arasında, İlk Derece Mahkemesinde görülen itirazın iptali davasında davanın kabulüne, itirazın iptali ile 7.833,37 TL alacak yönünden takibin devamına karar verilmiştir.

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı kadın vekili dava dilekçesinde özetle; davalının anlaşmalı boşanma protokolünde belirlenen yükümlülükleri yerine getirmede için icra takibi yaptığını, davalının takibe itiraz ettiğini belirterek itirazın iptaline karar verilmesini talep ve dava etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili cevap dilekçesinde özetle; davanın reddini savunmuştur.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile davanın kabulüne, Gölbaşı İcra Müdürlüğü'nün 2022/406 E. sayılı dosyasına yapılan itirazın iptali ile 7.833,37 TL alacak yönünden takibin devamına, 1.566,674 TL icra inkar tazminatının davalıdan tahsiline kesin olarak karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Yoluna Başvuran

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararının kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiştir.

B. Temyiz Sebepleri

Adalet Bakanlığı kanun yararına temyiz dilekçesinde özetle; davacı kadının anlaşmalı boşanma protokolüne dayanarak takibe geçtiği, borçlunun takibe itiraz ettiği, itiraz alacaklıya tebliğ edilmemiş ise de davacın kadının 07.04.2022 tarihinde itirazın iptali davası açtığı, kanunda öngörülen bir yıllık hak düşürücü sürenin bu davanın açıldığı tarihten itibaren başlayacağı, ancak ıslahla artırılan miktar yönünden itirazın iptali davası için öngörülen bir yıllık hak düşürücü sürenin geçtiği, ıslahla artırılan miktar için davanın kabulüne karar verilmesinin hatalı olduğu gerekçesiyle kararın kanun yararına temyizen incelenerek bozulmasını talep etmiştir.

C. Gerekçe

1. Uyuşmazlık ve Hukuki Nitelendirme

Uyuşmazlık, kanun yararına bozma koşulları oluşup oluşmadığı noktasında toplanmaktadır.

2. İlgili Hukuk

1.6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (6100 sayılı Kanun) 363 üncü maddesinin birinci fıkrası uyarınca İlk Derece Mahkemelerinin kesin olarak verdikleri kararlar ile istinaf incelemesinden geçmeden kesinleşmiş bulunan kararlarına karşı, yürürlükteki hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek Adalet Bakanlığı tarafından kanun yararına temyiz yoluna başvurulur.

2.Temyiz talebi Yargıtayca yerinde görüldüğü takdirde, 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin ikinci fıkrası uyarınca karar kanun yararına bozulur ve bu bozma, kararın hukuki sonuçlarını ortadan kaldırmaz.

3. 2004 sayılı İcra ve İflas Kanunu'nun (2004 sayılı Kanun) 67 nci maddesi.

3. Değerlendirme

1. Davacı tarafından anlaşmalı boşanma davasında tasdik edilen protokole dayalı olarak 03.03.2022 tarihli takip talebi ile 45.765,56 TL asıl alacak üzerinden takibe geçildiği, davalı tarafından 11.03.2022 tarihli itiraz dilekçesi ile borcun tamamına itiraz edildiği, icra takibine yapılan itirazın alacaklıya tebliğ edilmediği, iş bu itirazın iptali davasının 07.04.2022 tarihinde 5.000,00 TL üzerinden kısmi dava şeklinde açıldığı, yargılama sırasında takibe giren ve davada talep edilmeyen 2.833,37 TL alacağa ilişkin olarak 18.10.2023 tarihinde davacı tarafından ıslah harcı yatırılmak suretiyle harç ikmalinde bulunulduğu, İlk Derece Mahkemesince ıslah edilen miktar üzerinden davanın kabulüne karar verildiği anlaşılmıştır.

2. Eldeki davanın, dava dilekçesi ile talep edilen ve harçlandırılan 5.000,00 TL yönünden kanunda öngörülen 1 yıllık hak düşürücü süre içerisinde açıldığı, ne var ki ıslahla artırılan miktar yönünden itirazın iptali davası için öngörülen bir yıllık hak düşürücü sürenin geçtiği, hak düşürücü sürenin, itiraz niteliğinde olup hakim tarafından re'sen dikkate alınması gerektiği, bu sebeple ıslah ile artırılan miktar bakımından hak düşürücü süre geçtiğinden davanın reddine karar verilmesi gerekirken yazılı şekilde

kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup bozmayı gerektirmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeple;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın **SONUCA ETKİLİ OLMAMAK ÜZERE KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

05.12.2024 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 2. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2024/10660
Karar No : 2025/696

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Aksaray 4. Aile Mahkemesi
TARİHİ : 25.04.2023
SAYISI : 2023/44 E., 2023/280 K.
DAVACI : Nurhayat Kılıç vekili Avukat Murat Erol
DAVALI : Ali Karacadal
DAVA TÜRÜ : Boşanma
TEMYİZ EDEN : Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü

Taraflar arasındaki davanın yapılan muhakemesi sonunda mahalli mahkemece verilen hükmün kanun yararına bozulması Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hakimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

Davacı kadın tarafından Hollanda mahkemelerinde verilen boşanma kararının tanınması için dava açılmış, İlk Derece Mahkemesince yapılan yargılama sonunda davanın kabulüne karar verilmiş, karar taraflarca istinaf edilmeyerek 16.05.2023 tarihinde kesinleştirilmiş, Adalet Bakanlığı Hukuk İşleri Genel Müdürlüğü'nün 19.12.2024 tarihli yazısı ile, karar ile ilgili kanun yararına temyiz talebinde bulunulmuş, dosya Dairemize gönderilmiştir.

5718 sayılı Milletlerarası Özel Hukuk ve Usul Hukuku Hakkında Kanunun (5718 sayılı Kanun) 50 nci maddesinin birinci fıkrası uyarınca, yabancı mahkemelerden hukuk davalarına ilişkin olarak verilmiş ve devlet kanunlarına göre kesinleşmiş bulunan ilâmların Türkiye'de icra olunabilmesi yetkili Türk mahkemesi tarafından tenfiz kararı verilmesine bağlıdır. Kanunun 58 inci maddesinin birinci fıkrasında ise, yabancı mahkeme ilâmının kesin delil veya kesin hüküm olarak kabul edilebilmesi yabancı ilâmın tenfiz şartlarını taşıdığının mahkemece tespitine bağlı olduğu düzenlenmiştir.

Tenfizi talep edilen mahkeme kararının kamu düzenine açıkça aykırı olmaması gerekir. Türk hukuk düzeninin temelini teşkil eden ve kendisinden vazgeçilmeyecek normlarının ihlal edilmesi halinde kamu düzeninin açıkça ihlal edildiğinden söz edilebilir. "...Burada esas alınması gereken kıstas, yabancı ilâmın Türk Hukukunda bir veya birden çok kanun hükümlerine aykırı bulunmasından çok, Türk Hukukunun temel değerlerine, Türk genel adap ve ahlak anlayışına Türk kanunlarının dayandığı temel adalet anlayışına ve hukuk siyasetine, Anayasa'da yer alan temel hak ve özgürlüklere milletlerarası alanda geçerli ortak ve kabul görmüş hukuk prensiplerine, ikili anlaşmalara, gelişmiş toplumların ortak benimsedikleri ahlak ve adalet anlayışına, medeniyet seviyesine siyasi ve ekonomik rejimine bakmak olmalıdır" (10.02.2012 tarih ve 2010/1 Esas, 2012/1 Karar sayılı Yargıtay İçtihadı Birleştirme Kararı).

5718 sayılı Kanunun 52 nci maddesinin birinci fıkra hükmüne göre kararın tenfiz edilmesinde hukuki yararı

bulunan herkes tenfiz isteminde bulunabilir hükmüne dayanarak ilgililerin dava açma hakkı sadece Türk Hukukuna göre devam etmekte olan evliliklerde mümkündür. Başka bir anlatımla Türk Hukukuna göre evlilik, yabancı mahkemeden verilen boşanma kararının tanıma-tenfizi kararı, Türk Mahkemesinden verilen boşanma, evliliğin iptali kararı, ölüm ve benzeri sebeplerle sonlanmışsa bu hukuki olayların öncesinde verilerek kesinleşen yabancı mahkeme boşanma kararının tanıma-tenfizi istenemez. Tanıma ya da tenfiz davası devam ederken Türk mahkemelerinde görülmekte olan boşanma davası kabul ile sonuçlanmış ve evlilik birliği bu boşanma kararı ile sonlanmış ise; daha önce hüküm altına alınmış ve kesinleşmiş bir yabancı mahkeme boşanma kararına ilişkin var olan tanıma ya da tenfiz davasına devam edilemeyecektir. Zira devam edilmesi durumunda kesin hüküm teşkil eden Türk mahkemesinin kararları ile çelişen bir hüküm verilmesi söz konusu olabilecektir.

Hukuki yarar, dava şartıdır. Mahkeme dava şartlarının mevcut olup olmadığını davanın her aşamasında kendiliğinden araştırır. Dava şartı olan hukuki yararın dava açarken mevcut olması gerektiği gibi hüküm verilene kadar her aşama var olmaya devam etmesi gerekir.

Yapılan incelemede, tarafların Hollanda Haarlem Bölge Mahkemesinin 29.08.1995 tarih ve E 17883/1995 sayılı ve 11.03.1997 kesinleşme tarihli kararı ile boşandıkları, daha sonra Aksaray 2. Aile Mahkemesinin 10.08.2007 tarih ve 2007/415 Esas, 2007/399 Karar sayılı dosyasında yapılan yargılama sonucunda tarafların boşanmalarına karar verildiği ve boşanma ilâmının 02.06.2008 tarihinde kesinleştirilerek nüfusa işlendiği, 23.01.2023 tarihinde açılan somut davada ise Hollanda Haarlem Bölge Mahkemesinin 29.08.1995 tarih ve E 17883/1995 sayılı boşanma ilâmının Türkiye'de tanınmasına karar verildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda yapılan açıklamalara göre somut olayda; tarafların boşanmalarına ilişkin hükmün kesinleşerek nüfusa işlenmiş olması nedeniyle, iş bu dava ile talep edilen yabancı mahkemeden verilen boşanma kararının tanıma ve tenfizinde hukuki yarar kalmamıştır. Bu hale göre davanın hukuki yarar dava şartı yokluğundan usulden reddine karar verilmesi gerekirken yazılı gerekçe ile davanın kabulüne karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup hükmün kanun yararına bozulması gerekmektedir.

KARAR

Açıklanan sebeple;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363 üncü maddesinin birinci fıkrasına dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Dava dosyasının İlk Derece Mahkemesine, kararın bir örneğinin Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

23.01.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2025/87
Karar No : 2025/591

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : İstanbul Anadolu 7. Tüketici Mahkemesi
TARİHİ : 21.12.2022
SAYISI : 2022/302 E., 2022/1440 K.
DAVACI : Onur Özgür Bursalı vekili Avukat Mevlüt Bursalı
DAVALI : Doğuş Oto Paz. ve Tic. A.Ş. vekili Avukat Senem Ersaçmış Yılmaz
DAVA TARİHİ : 27.03.2022

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizen incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; müvekkilinin dava dışı 3. kişinin davalı şirketten satın almış olduğu 16 ALH 321 plakalı, Volkswagen marka, Polo model, 2020 model aracı 26.11.2020 tarihinde satın aldığını, araçtan ses gelmesi nedeniyle Tüketici Hakem Heyetine onarım talebiyle başvuruda bulunduğunu, Kadıköy İlçe Tüketici Hakem Heyetinin 18.03.2022 tarihli ve 030320220001638 sayılı kararı ile şikayet başvurusunun husumet yönünden reddedildiğini, garantinin satıcıya değil mala verildiğini, bu nedenle satıcı ve distribütör olarak davalı firmanın araçtaki ayıplardan garanti taahhüdü gereğince sorumlu olduğunu belirterek husumetten redde ilişkin Kadıköy İlçe Tüketici Hakem Heyetinin 18.03.2022 tarihli ve 030320220001638 karar sayılı kararının kaldırılmasını talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı vekili; davacı ile müvekkili şirket arasında herhangi bir satış/ servis ilişkisi bulunmadığını savunarak davanın reddini dilemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile dava konusu aracın davalıdan satın alınmadığı ve davalının distribütörlüğünü yapmadığı, dava konusu aracın iddia edildiği üzere bayiden alınıp alınmadığının tespit edilemediği, noter kayıtlarına göre önceki sahibinin Hacı Mehmet Çakal olduğu, ayıp iddialarının önceki sahibe yöneltilmesi gerektiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığınca; Mahkemece, davacı tüketicinin satın aldığı malın ayıplı olduğu iddiasıyla aracın ücretsiz onarımı, mümkün değil ise bedel indirimi istemini davalı satıcıya karşı ileri sürebileceği göz önünde bulundurularak yapılacak yargılama sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, ayıp iddiasının aracın önceki malikine yöneltilmesi gerektiği gerekçesiyle davanın reddine karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek kanun yararına temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyumsuzluk, aracın ayıplı olması nedeniyle onarım talebi, mümkün değilse bedelde indirim istemine ilişkin Tüketici Hakem Heyetine yapılan başvurunun reddine dair Tüketici Hakem Heyeti kararının iptali istemine ilişkin

olup, kanun yararına temyiz yolunda uyuşmazlık, davalı tarafa husumet düşüp düşmediği noktasında toplanmaktadır.

Dava konusu aracın satış tarihi itibarıyla dava konusu olayda uygulanması gereken 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun'un (6502 sayılı Kanun) 8. maddesinde; "Ayıplı mal, tüketiciye teslimi anında, taraflarca kararlaştırılmış olan örnek ya da modele uygun olmaması ya da objektif olarak sahip olması gereken özellikleri taşınamaması nedeniyle sözleşmeye aykırı olan maldır."

"Ambalajında, etiketinde, tanıtma ve kullanma kılavuzunda, internet portalında ya da reklam ve ilanlarında yer alan özelliklerinden bir veya birden fazlasını taşımayan; satıcı tarafından bildirilen veya teknik düzenlemesinde tespit edilen niteliğe aykırı olan; muadili olan malların kullanım amacını karşılamayan, tüketicinin makul olarak beklediği faydaları azaltan veya ortadan kaldıran maddi, hukuki veya ekonomik eksiklikler içeren mallar da ayıplı olarak kabul edilir." ve yine 6502 sayılı Kanun'un 11/2. ve 3. fıkrasında ise "Ücretsiz onarım veya malın ayıpsız misli ile değiştirilmesi hakları üretici veya ithalatçıya karşı da kullanılabilir. Bu fıkradaki hakların yerine getirilmesi konusunda satıcı, üretici ve ithalatçı müteselsilen sorumludur. Üretici veya ithalatçı, malın kendisi tarafından piyasaya sürülmesinden sonra ayıbın doğduğunu ispat ettiği takdirde sorumlu tutulmaz.

Ücretsiz onarım veya malın ayıpsız misli ile değiştirilmesinin satıcı için orantısız güçlükleri beraberinde getirecek olması hâlinde tüketici, sözleşmeden dönme veya ayıp oramında bedelden indirim haklarından birini kullanabilir. Orantısızlığın tayininde malın ayıpsız değeri, ayıbın önemi ve diğer seçimlik haklara başvurma hakkının tüketici açısından sorun teşkil edip etmeyeceği gibi hususlar dikkate alınır." düzenlemelerine yer verilmiştir.

Yukarıda yer alan yasal düzenlemeler çerçevesinde malın ayıplı olması halinde ücretsiz onarım veya malın ayıpsız misli ile değişimi talebi halinde satıcı, üretici ve ithalatçı müteselsilen sorumludur. Satıcı haricinde üretici ve ithalatçının sorumluluğu iki seçimlik hak yönünden sınırlandırılmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinde; davacının dava konusu aracını dava dışı 3. kişiden satın aldığı, davalı aleyhine aracın ayıplı olması nedeniyle onarım, mümkün olmaması halinde bedelde indirim talebinde bulunduğu, dava konusu aracın satıcısının dava dışı Hacı Mehmet Çakal olduğu, davalının sorumluluğunun ise tüketici kanununda düzenlenen malın ayıplı olması halinde üretici ve ithalatçı sıfatıyla iki seçimlik hak yönünden olduğu anlaşılmaktadır. O halde Mahkemece, davalının üretici ve/veya ithalatçı firma olup olmadığı araştırılması, üretici ve/veya ithalatçı firma olduğunun tespiti halinde davalının sorumluluğunun 6502 sayılı Kanun'un 11/2. maddesi gereğince iki seçimlik hak (onarım ve misli ile değişim) yönünden olduğu gözetilerek davacının talebi değerlendirilip sonucuna göre bir karar verilmesi gerekirken, bu hususlar gözardı edilerek yanlıgılı değerlendirme ile davanın reddine karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olup, bozmayı gerektirir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Kararın bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine,
03.02.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2025/90
Karar No : 2025/593

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Kayseri 11. Asliye Hukuk Mahkemesi
TARİHİ : 11.06.2024
SAYISI : 2021/580 E., 2024/188 K.
DAVACILAR : 1-Adem Dinçer, 2-Ayşe Dinçer, 3-İbrahim Dinçer
vekil Avukat Metin Ok
TEREKE TEMSİLCİSİ : Bediha Gül Putur
DAVALILAR : 1-Ayfer Şahbaz, 2-Hatice Karakuş, 3-Makbule Dinçer,
4-Murat Dinçer
DAVA TARİHİ : 02.12.2021

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacılar vekili; müvekkillerinin murisi Ömer Dinçer'in 1/2 hak sahibi olduğu Kayseri İli Melikgazi İlçesi Çay Mahallesi 455/8 parselde kayıtlı taşınmazın davalılar murisine verilen Kayseri 3. Noterliğinin vekaletnamesi ile satıldığını, satış bedelinin murislerine ödenmediğini, 2021 yılı yaz mevsiminde yurt dışından Türkiye'ye izinli geldiklerinde bu taşınmaz satışından bilgi sahibi olduklarını, bu konuda davalılara Kayseri 1. Noterliğinin 11.11.2021 tarihli ve 16979 yevmiye no.lu ihtarının keşide edildiğini ve durumun davalılara bildirildiğini belirterek taşınmazın keşif ve bilirkişi incelemesi sonucu belirlenecek gerçek bedelinin tespit edilmesini, fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla, şimdilik 1.000,00 TL'nin yasal faizi ile birlikte davalılardan tahsilini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalılar cevap vermemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile vekalet görevinin kullanıldığı tarihin 15.08.1989 tarihi olduğu, vekalet görevinin kötüye kullanılması hukuksal nedenine dayalı davalarda zamanaşımı söz konusu değil ise de vekaletle yapılan işlem yönünden aradan geçen 22 yıl boyunca herhangi bir hak talebinde bulunulmadığı, aradan geçen zaman nedeniyle vekilin işlemine onay verildiğinin kabulü gerektiği, vekalet ile yapılan işlemin davacının iradesine aykırı olduğu ve vekalet görevinin kötüye kullanıldığı yönündeki iddianın ispat edilemediği gerekçesiyle davanın reddine

karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığınca; Mahkemece, davanın vekâlet sözleşmesi kapsamında vekilin hesap verme yükümlülüğü uyarınca tahsil edilen kamulaştırma bedelinden davacıların mirasbırakanının hissesine düşen bedelin tahsili istemine ilişkin olduğu ve ispat yükünün davalılarda olduğu dikkate alınarak oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken *"vekaletle yapılan işlem yönünden aradan geçen 22 yıl boyunca herhangi bir hak talebinde bulunulmadığı, aradan geçen zaman nedeniyle vekilin işlemine onay verildiğinin kabulü gerektiği, vekalet ile yapılan işlemin davacının iradesine aykırı olduğu ve vekalet görevinin kötüye kullanıldığı yönündeki iddianın TMK'nın 6., HMK'nın 190. maddesi kapsamında ispat edilemediği"* gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesinin usul ve yasaya aykırı olduğu ileri sürülerek kanun yararına temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, davalıların murisi tarafından davacıların murisine ait taşınmazın vekaleten satışından kaynaklı satış bedelinin ödenmemesi nedeniyle miras hisseleri oranında satış bedelinin tahsili istemine ilişkin olup, kanun yararına temyiz yolunda uyuşmazlık, ispat külfetinin belirlenmesi noktasında toplanmaktadır.

6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun (TBK) 508. maddesi hükmü gereğince vekil, talep üzerine yaptığı işin hesabını vermeye ve müvekkili nam ve hesabına edindiği herşeyi iade etmeye, iade edinceye kadar da almış olduğu şeyleri saklamaya zorunludur. Bu nedenle de zamanaşımı vekalet ilişkisi sürdükçe işlemez. Bir başka deyişle zamanaşımı vekalet ilişkisinin istifa, azil, ölüm vs. gibi sebeplerle son bulması ya da vekilin hesap vermesi ile işlemeye başlar ve TBK'nın 47. maddesi ücret gibi dönemsel nitelikte ödenen alacakların beş yıllık zamanaşımına tabi olacağını belirtmiş olduğundan vekalet ücret alacağı da 5 yıllık zamanaşımı süreye tabidir (Dairemizin 26.09.2022 tarihli ve 2022/5442 E., 2022/6969 K. sayılı ilamı).

Diğer taraftan, vekâlet sözleşmesi ölümle son bulmakta ise de; vekilin hesap verme borcu, müvekkil ölürse, müvekkilin mirasçılara karşı dahi devam etmektedir.

Vekilin vekâletin ifası için veya ifa dolayısıyla aldıklarını müvekkile verme borcu (iade borcu) kapsamında vekil, müvekkilinin sözleşme gereği olarak talep ettiği işin yapılması için her ne ad altında olursa olsun almış olduğu şeyleri müvekkile iade ile yükümlü bulunmaktadır. Vekil her ne ad altında olursa olsun almış olduğu şeyi müvekkile tediye zorunludur.

İade borcu vekâlet sözleşmesinin niteliğinden kaynaklanmaktadır, çünkü vekil sözleşme konusu işi kendisi yararına değil, müvekkili için görmektedir. Müvekkilin alınanların teslimine ilişkin alacağı, ifaya yönelen akdi bir alacaktır, yoksa bir tazminat alacağı değildir.

Alınanları teslim borcu, vekâletin konusu olan işi görme borcu gibi bir yapma borcu değil, bir verme borcudur. Vekil, vekâleti başarı ile ifa edememiş olsa ve kendisine bir özen eksikliği isnat olunamasa dahi; fiilen aldığı ve halen elinde bulunan şeyleri müvekkile vermekle yükümlüdür.

Vekil, müvekkili hesabına kazandığı hakları bunların devrine ilişkin şekillere uyarak müvekkile devretmeli, onun adına aldığı şeylerin zilyetliğini de ona geçirmelidir. Vekâletin icrası, vekil için hak kazandığı ücret dışında, bir zenginleşmeye yol açmamalıdır.

Vekilin iade borcunun kapsamına, vekilin üçüncü kişilerden aldığı değerler ve paralar ile avanslar gibi müvekkilin işin ifa edilmesi için vekile verdiklerinden arta kalanlar girmektedir.

Diğer taraftan, vekâlet ilişkisi çerçevesinde, tarafların aralarında anlaşmak suretiyle vekilin bu yükümlülüğünü ortadan kaldırmaları mümkün değildir.

Vekilin, iade borcu yukarıda da değinildiği gibi, müvekkilin ölümü ile sona ermeyip, bu alacak müvekkilin mirasçılara geçmekte; vekil öldüğü takdirde ise bu borcu vekilin mirasçıları yerine getirmek mecburiyetinde olmaktadır. (Yargıtay 3. Hukuk Dairesinin 22.12.2021 tarihli ve 2021/1236 E., 2021/23475 K. sayılı ilamı.)

Dava dosyasının incelenmesinde; 16.12.1983 tarihli Erciyes Üniversitesi Yönetim Kurulu toplantısında dava konusu taşınmazın kamulaştırılmasına karar verildiği, 01.09.1987 tarihinde kamulaştırma bedellerinin hisseleri oranında Merkez Bankası Kayseri Şubesine blokelendiği, davacıların murisine 28.01.1985 tarihli istimlak ihbarnamesinin davacıların murisinin yengesi Makbule Dinçer'e 19.02.1985 tarihinde tebliğ edildiği, 30.06.1989 tarihinde davalıların murisinin kendi adına asaleten davacıların murisi adına vekaleten hareket ettiği konusunda davacıların murisinin vekaletnamesini sunduğu ve tapuda ferağ vereceğini beyan ettiği, bunun üzerine Erciyes Üniversitesinin 15.08.1989 tarihli yazısı ile kamulaştırma bedelinin davalıların murisi adına asaleten ve davacıların murisi adına vekaleten davalıların murisine ödenmesi konusunda Merkez Bankasına yazı yazıldığı, 19.09.1989 tarihinde davalıların murisi kendi adına asaleten ve davacıların murisi adına vekaleten dava dışı Erciyes Üniversitesine tapuyu devrettiği ve söz konusu kamulaştırma bedelini aldığını beyan ettiği anlaşılmaktadır.

Yine 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun (HMK) 190. maddesi ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu'nun (TMK) 6. maddesi gereğince ispat yükü, kanunda özel bir düzenleme bulunmadıkça, iddia edilen vakiya bağlanan hukuki sonuçtan kendi lehine hak çıkaran tarafa aittir.

O halde Mahkemece, davanın vekâlet sözleşmesi kapsamında vekilin hesap verme yükümlülüğü uyarınca tahsil edilen kamulaştırma bedelinden davacıların mirasbırakanının hissesine düşen bedelin tahsili istemine ilişkin olduğu ve davalıların murisi tarafından alınan bedelin davacıların murisine veya davacılara verildiğinin ispat yükünün davalılarda olduğu dikkate alınarak oluşacak sonuca göre karar verilmesi gerekirken, *"vekaletle yapılan işlem yönünden aradan geçen 22 yıl boyunca herhangi bir hak talebinde bulunulmadığı, aradan geçen zaman nedeniyle vekilin işlemine onay verildiğinin kabulü gerektiği, vekalet ile yapılan işlemin davacının iradesine aykırı olduğu ve vekalet görevinin kötüye kullanıldığı yönündeki iddianın TMK'nun 6., HMK'nun 190. maddesi kapsamında ispat edilemediği"* gerekçesiyle davanın reddine karar verilmesi usul ve yasaya aykırı olup, Adalet Bakanlığının bu yöne ilişkin kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekmiştir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının HMK'nın 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Kararın bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine,
03.02.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Yargıtay 3. Hukuk Dairesinden:

TÜRK MİLLETİ ADINA YARGITAY İLÂMI

Esas No : 2025/928
Karar No : 2025/1267

İNCELENEN KARARIN

MAHKEMESİ : Antalya 1. Tüketici Mahkemesi
TARİHİ : 12.06.2024
SAYISI : 2023/192 E., 2024/298 K.
DAVACI : Mehmet Kahraman vekili Avukat Gökhan Akgül
DAVALI : Tacirler Elektronik İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti.
vekili Avukat Cafer Aydoğan
DAVA TARİHİ : 31.03.2023

İlk Derece Mahkemesince kesin olarak verilen kararın kanun yararına temyizden incelenmesi Adalet Bakanlığı tarafından istenilmiş olmakla; Tetkik Hâkimi tarafından hazırlanan rapor dinlendikten sonra dosyadaki belgeler incelenip gereği düşünüldü:

I. DAVA

Davacı vekili; davalı tarafından Antalya Genel İcra Müdürlüğü 2020/196746 E. sayılı (Kapatılan Antalya 11. İcra Müdürlüğü 2019/5128 E. sayılı) icra dosyası ile müvekkiline karşı kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile takip başlatıldığını, icra takibine konu edilen dayanak belgeler emre muharrer senetler olduğundan geçersiz olduğunu, müvekkilinin icra tehdidi altında borcu ödemediğini belirterek, icra dosyasına ödenen miktarın ödeme tarihinden itibaren işletilecek yasal faizi ile birlikte istirdadına, davalı şirketin kötüniyetli olmasından dolayı davalı şirket aleyhine kötüniyet tazminatına hükmedilmesine karar verilmesini talep etmiştir.

II. CEVAP

Davalı cevap vermemiştir.

III. İLK DERECE MAHKEMESİ KARARI

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda tarih ve sayısı belirtilen kararı ile icra takibine konu edilen bonoların emre muharrer senetler olduğu gerekçesiyle davanın kabulü ile, 11.325,81-TL'nin dava tarihinden itibaren işleyecek yasal faiziyle birlikte davalıdan alınarak davacıya verilmesine, davacı tarafın kötü niyet tazminatı talebinin koşulları oluşmaması nedeniyle reddine karar verilmiştir.

IV. KANUN YARARINA TEMYİZ

A. Kanun Yararına Temyiz Sebepleri

İlk Derece Mahkemesinin yukarıda belirtilen kararına yönelik Adalet Bakanlığınca; Mahkemece, takibe konu bonolarda yer alan "emre muharrer senet" ibaresinin 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun

(TTK) 776. maddesinde sayılan zorunlu unsurlardan olduğu, bonoların davalı Ŗirket namına ve her bir taksit ödemesi için ayrı ayrı olarak düzenlendiği dikkate alınarak davanın esasının incelenmesi gerekirken *"emre muharrer senet"* ibaresinin takibe konu bonoları emre yazılı hâle getirdiği kabulüyle yazılı şekilde karar verilmiş olmasının usul ve yasaya aykırı olduğu ileri sürölerek kanun yararına temyiz isteminde bulunulmuştur.

B. Değerlendirme ve Gerekçe

Uyuşmazlık, takip dosyasında borç olunmayan bedelin ödenmesi nedeniyle istirdat talebine ilişkin olup kanun yararına temyiz aşamasında uyuşmazlık, takip dayanağı senedin emre yazılı mı, nama yazılı mı olduğunun tespiti noktasında toplanmaktadır.

6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunu'nun *Temel İlkeler* başlıklı 4/5. maddesinde; *"Tüketicinin yapmış olduğu işlemler nedeniyle kıymetli evrak niteliğinde sadece nama yazılı ve her bir taksit ödemesi için ayrı ayrı olacak şekilde senet düzenlenebilir. Bu fıkra hükümlerine aykırı olarak düzenlenen senetler tüketici yönünden geçersizdir."* düzenlemesine yer verilmiştir.

TTK'nın *Tanımı* başlıklı 654. maddesine göre; *"Belli bir kişinin adına yazılı olup da onun emrine kaydını içermeyen ve kanunen de emre yazılı senetlerden sayılmayan kıymetli evrak nama yazılı senet sayılır."* hükmü mevcuttur.

Dosyanın incelenmesinde; kambiyo senetlerine özgü haciz yolu ile takibe konu olan bonoların incelenmesinde her bir taksit için ayrı ayrı düzenlendiği ve söz konusu bonolarda davalı namına düzenlendiği açıkça nama şerhi ile işlendiği anlaşılmaktadır.

O halde Mahkemece,takibe konu bonolarda yer alan *"emre muharrer senet"* ibaresinin matbu olarak yer aldığı, senet içeriği incelendiğinde düzenlenen bonoların davalı Ŗirket namına ve her bir taksit ödemesi için ayrı ayrı olarak düzenlendiği dikkate alınarak davanın esasının incelenmesi gerekirken *"emre muharrer senet"* ibaresinin takibe konu bonoları emre yazılı hâle getirdiği kabulüyle yazılı şekilde karar verilmiş olması usul ve yasaya aykırı olduğundan Adalet Bakanlığının bu yöne ilişen kanun yararına temyiz talebinin kabulü gerekir.

V. KARAR

Açıklanan sebeplerle;

Adalet Bakanlığının 6100 sayılı Kanun'un 363/1 hükmüne dayalı kanun yararına temyiz isteminin kabulü ile kararın sonuca etkili olmamak üzere **KANUN YARARINA BOZULMASINA**,

Kararın bir örneğinin ve dava dosyasının Adalet Bakanlığına gönderilmesine,

03.03.2025 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.